

ABONAMENTUL:

Un an	200 L
6 luni	100 L
3 luni	50 L

Redacția și administrația Arad,
Bulevard. Regina
Maria 12. Etaj I.

Tribur Nouă

Organ al Partidului Național-Liberal.

Patria nu este numai
pământul din care scoa-
tem rente. Patria o face
și limba și viața și tra-
dițiile.

Spiru Haret.

Anul V. — Nrul 4

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

Arad 22 Ianuarie 1928.

Inarmările Ungariei.

Ungurii nu perd nici o ocaziune de a-și pune grădă veșnică. Cel mai neînsemnat eveniment este imediat prefăcut și mărit în oficiile pestane și apoi îl fac lansarea în lume. Cine urmărește presa străină va simți faptul acesta zilnic. Acuma li s'a întâmplat chiar lor un lucru foarte neplăcut, dar pentru noi de o importanță colosală. Și-au dat arama pe față. La granița dintre Austria și Ungaria s'a descoperit o contrabandă de mitraliere.

Transportul făcut din Italia era adresat Poloniei, și trebuia să treacă prin Ungaria. Polonia întrebată a răspuns, că n'au nici o cunoștință de acest transport și că nu le aparține. Deci? Motivul îl cunoaștem. Ungaria cu înarmările ei secrete și să nu ne înșelăm — formidabile —, au un singur scop: *menținerea nesigurății la hotarele noastre*. Lor le convine pescuitul în apă turbure. Pesta a devenit butoiul cu pulbere al Europei. Ochii tuturor trebuie să fie atinși în spre ei pentru a preîntâmpina orice surprize.

De sigur că această afacere nu poate trece fără urmă. Mica antantă nu va face un demers colectiv la Buda Pesta, ci va seziza Liga Națiunilor urmând ca ea să intervină la Pesta și să ia măsurile dictate de împrejurări. Mai ales când judecăm, că Ungurii prin diverse milogeii politice au scăpat de controlul comisiunelor militare străine. Că presa micel antante se întrece în articole energice de protest contra Ungariei, e clar, dar toată presa mondială atrage atenția guvernelor respective asupra pericolului acestor înarmări secrete. Presa franceză, în special, este unanimă împotriva Ungariei și cere intervenția Ligii Națiunilor pentru a pune capăt traficului secret de arme ale Ungariei.

Ele recunosc dreptul protest al presei micel antante și scoate în evidență vina Ungariei care a refuzat ancheta reprezentanților presei străine. Chiar un deputat socialist din camera franceză, Lafont, întreabă guvernul asupra măsurilor ce are de gând să ia împreună cu societatea națiunilor pentru a împiedica înarmările secrete ale Ungariei.

După cum vedem, manevra ungară nu e greu de recunoscut. Ei vor să aprindă focul în Europa.

Lucrul acesta provoacă îngrijorarea și indignarea lumii politice occidentale.

Lordul Rothermere, oare n'are nimic de spus despre această chestiune? Ce părere are el despre scopurile acestor înarmări secrete?

Dacă în chestiunea contrabandei, vigilența noastră a fost înșelată, întâmplarea totuși a conlucrat pentru descoperirea ei.

Să avem veșnic un ochiu deschis spre Buda-Pesta.

Modul cum se scuză Ungurii, este din cele mai nostime. E de o naivitate care se mărginește cu prostia. După comentările presei maghiare, Mică înțelegere nu este îndreptătită pentru un demers și nici Liga Națiunilor nu poate cere Ungariei mai mult de cât a făcut, căci purtarea ei a fost corectă: transportul a fost descoperit, reținut și în prezent se fac cercetări. Dacă destinația nu va fi

afiată, marfa va fi nimicită! Citiți bine, *nimicită*. În modul acesta neînteligent, Ungaria vrea să scape eftin de tot, cu toată pierderea a 1200 de mitraliere, construcție absolut modernă din cel mai durabil oțel și 600 de cartușe pe minut nu este o pierdere ușor de suportat.

Chestiunea ne interesează și o vom urmări de aproape.

Cercurile maghiare cred că Austriacii au pricinuit Ungurilor această neplăcere internațională din cauză că zilele trecute ministrul de externe ungar a anunțat că ei nu vor renunța nici o dată la anexarea Burgenlandului de către Austriaci.

O importantă conferință administrativă în județul nostru

Sanatoriu popular în pădurile de brazil și producțiunea modernă a fructelor în valea Deznei pentru delăturarea lipsurilor de ordin social.

Administrația caută din nou legătură cu populația județului. Se va regula Crișul și se va distribui un nou ajutor de 20 milioane Lei între sinistrații de grindină.

Viață administrativă în județul Arad a ajuns în fine la stațiunea s'a sănătoasă, arătând primele semne îmbucurătoare prin ținerea de serioase conferințe administrative. Prima conferință administrativă de această natură s'a desfășurat în 12 și 13 Ian., în comuna Sebiș reședința plasei Sebiș cu care ocaziune, după ce s'au desbătut chestiunile oficiale, D-l I. Georgescu Prefectul județului a asumat doleanțele populației din comună și împrejurime. La aceasta solemnitate oficială au participat: Domnii Ioan Georgescu Prefectul județului Arad, Victor Nastă, A. Pătruș, Zeicu Gîr. Silvic Arad, St. Popescu sub-adjutor financiar, D. Stoicescu Cons. Agricol, Ing. Bartoș șeful serviciului tehnic, Ing. Karossi dela serviciul regional al apelor; Dr. Petrilă Putic pretorul plasei Sebiș, Florian Roxin potropop Buteni, David Balind sub-revizor școlar, Petru Basturca agronom regional, Ing. Silvic D. Magoș, Dr. Eugen Polac medic veterinar și Mihail Lăzărescu Perceptor, cum și toți notarii și primarii din plasă.

În prima zi s'au desbătut chestiunile administrative curente, iar în a doua zi s'au ascultat aparte de către D-l Prefect I. Georgescu toate plângerile populației.

Din reclamațiunile și jalbele acestora s'a format și evidențiat cu încetul suferințele sociale, nevoile și neajunsurile populației din valea Deznei.

Prefectul județului în primul rând a luat măsuri cu privire la administrarea averilor comunale și urbariale căci

până aci dăinuia curioasă stare în județ, că dispozițiunile legii agrare referitoare la păduri n'au fost aplicate în mod drept.

S'a adevărit și aceea, că loturile expropriate deja în unele comune n'au fost distribuite între locuitori. S'a hotărât că o comisiune să se deplaseze în valea Deznei până la începutul lunii Martie și să facă distribuirea loturilor și improprietărirea celor îndreptățiți.

S'a discutat și lipsa de lucru care ia proporții îngrozitoare în Valea Deznei în urma exproprierei pădurilor și în urma încetării ambitei și voiei generale de exploatarea a acestor păduri.

Pentru curmarea acestei stări D-l Prefect al județului va propune două soluții Guvernului.

Întâi, ca statul să exploateze în regie porțiunea de păduri, fosta proprietate a Contelui Wenckheim, ca prin felul aceasta să se dea ocazie de muncă populației sărăcită cu totul.

La fel în comunele lovite de grindină se va distribui în zilele apropiate între locuitorii agricultori o cantitate de 50 vagoane porumb pentru ameliorarea situațiunii lor. Aceste 50 vagoane porumb le va primi județul ca împrumut dela Centrala Cooperativeilor având a se restitui în luna Septembrie. Afară de aceasta populația sinistrată va mai primi și împrumuturi în bani. Până acum s'a distribuit de către Banca Națională între locuitorii sinistrați din județ, Lei 12.000.000. — acum iarăși se va distribui de către

autorități ca împrumut suma de Lei 20 milioane.

D-l Prefect cu ocaziunea inspecției s'a convins că sute și sute de băieți n'au putut urma școala din cauza suferinței acestei populațiuni, căci părinții suferinzi n'au avut posibilitatea de a prevedea copii lor cu cărți și îmbrăcăminte. Județul va lua în buget suma de 100.000 Lei pentru prevederea copiilor de școală cu rechizitele școlare.

Totodată s'a hotărât să se la în buget suma de jumătate milion Lei pentru regularea Crișului, pentru care scop județul a și dispus Serviciul apelor să întornească planurile, căci apa Crișului cu curs neregulat a cauzat până acum foarte multe pagube în pământurile locuitorilor din comunele Gurahonț și Sebiș.

După un alt plan se va construi în comuna Gurahonț un pod de beton de fier peste Criș și pârâul Dezna și unul pe drumul ce duce la Moneasa.

Am amintit că Statul cu toată probabilitatea va lua în regie exploatarea pădurilor până aci neexploatare pentru a da ocazie de muncă ca astfel să ajutoare pe cei lipsiți din Valea Deznei.

Pe de altă parte D-l Prefect al județului se mai ocupă și cu un alt plan de mare importanță socială pentru a crea o nouă ocazie de muncă, posibilitate de trai locuitorilor din Valea Deznei, ajunși la sapă de lemn și la chinuri îngrozitoare.

Anume, fiindcă nu e speranță, ca populațiunea din Valea Deznei să-și poată asigura în viitor existență prin exploatarea de păduri, autoritățile au hotărât înființarea de grădini de pomi roditori și o apicultură, pe o întindere de cc 50 lughere pământ ale Statului în pusta așa zisă „Cernești”, înființând și cuptoare pentru uscat fructele pentru export. Astfel se va da multă posibilitate de muncă locuitorilor.

În vara anulului trecut a bătut în comunele Selegen și Neagra febră tifoidă din cauza că populațiunea n'a avut apă de fântână. S'a hotărât înființarea de fântâne arteziene pe dealuri pentru populațiunea din aceste două comune, înființând în același timp într-o regiune frumoasă de brazil un sanatoriu pentru populațiunea bolnavă de tuberculoză.

Prim-medical județean se și ocupă cu acest plan și încă în anul acesta se va înființa sanatoriul popular.

Populațiunea comunelor situate lângă Criș suferă încontinuu de malarie; pentru extirparea acestor boli se vor canaliza mlaștinile și bălțile de lângă Criș și tot atunci se va distribui gratuit chinin între locuitori.

În fine s'a mai constatat, în cari comune trebuiesc clădite în anul acesta școli.

Tinutul Hălmagiului.

Aspecte economice din Munții Apuseni

De Traian Mager, prof

Carierile de piatră, minereurile.

Carierile sunt neglijate, minereuri nu se mai extrag de prin anii 1860.

La Leasa, Vărfuri (Ciuciu), Tălagiu, în imediată apropiere de traectul liniei ferate, se află depozite de *andezit* de calitate superioară și în măsură inexhaustibilă. Andezitul de aici prezintă o duritate de 2200 kg. pro centimetru pătrat și este cel mai potrivit material pentru construirea șoselelor și pavajul străzilor. În hotarul comunei Sărbu, se găsește *granit*.

B. gâta subsolului n'a fost cercetată în deajuns și de prezent nu se mai lucrează nici în minele de *mangan*, exploatate până pe la anii 1860.

Cariera statului din Vărfuri.

Cariera aceasta s'a deschis la anul 1895 pe o suprafață de 10 jug. cat. și a fost provăzută de la început cu o instalațiune de spart piatră constătoare din trei Concasori cu vaporii sistem Ginz, având o capacitate de producție de 30 vagoane de *piatră spartă* la zi. Tot aici se mai produce și *piatră cubică* în dimensiunile 18/18 și 18/27 cm., iar cu finea anului 1927 s'a luat în producție și *piatră Cyklop* cu dimensiunile de la 10—27 cm. pătrați.

Cariera ocupă 150 muncitori, cari lucrează în acord, plătinându-se cu metrul cubic piatră brută; de piatră cubică și Cyklop se plătește cu bucata, — iar munca la spartul cu concasorii se plătește cu ziua.

Instalația a format proprietatea societății de căi ferate particulare Arad — Cenadane și a trecut în posesiunea statului român, pendinte de Min. Lucrărilor publ. În această întreprindere sunt cointereseți statul, județul și orașul Arad în părți egale fiecare cu câte o treime și este pusă sub conducerea Serviciului de poduri și șosele din Arad.

După preluarea carierei de către stat, ne mai ordonându-se regulat nici sumele vărsate de județ și oraș, n'au putut fi plătiți la timp muncitorii, astfel lucrările au fost reduse treptat, mai apoi sistate cu desăvârșire ani de-a rândul, — în vreme ce județul și orașul își procura pe prețuri înalte material de piatră de calitate inferioară dela firme particulare din alte regiuni.

Pornindu-se acțiunea pentru refacerea șoselelor, pe la jumătatea lui Noemvrie 1927, s'a reluat activitatea în carieră, punându-se în funcțiune și doi Concasori.

Carierile particulare.

Mai există și întreprinderi particulare, ale țăranilor localnici, care livrează îndeosebi piatră pentru fazonat și de construcții. Se execută din piatră *troițe* și *cruci pentru morminte*. Meseria aceasta a fost introdusă de către niște italieni, pripășiți pe aici înainte cu vreo 30 ani când s'a construit tunelul. Unul dintre aceștia, Vidoni, s'a căsătorit cu o țărăncă română, și-a întemeiat gospodăria aici și dela dânsul au învățat și ai noștri pietrăritul.

Minereurile.

Până pe la anii 1860 s'a scos *mangan* din două mine: de sub muntele Rotundu din hotarul Sărbilor, coborându-l pe Valea de același nume, — și de sub Pietrele Aradului dela Lazuri, coborându-l pe drumul Dolei, mai apoi pe Valea Lazurilor. Minerul de mangan a fost transportat, — după cât știu, — la topitoarele din Zlatna.

S'au descoperit și mine de *aur* în jurul cărora s'a făcut multă vâlvă într-o vreme, dar nu s'au pus în exploatare. De altcund pe Valea Lazurilor și a Măguliceii, pe o întindere de câțiva km. se observă și azi gropi în formă de pâlnie, ce seamănă a fi mine romane în ruină.

Oxidul de fier, ce plutște pe suprafața apelor scurse de prin smârcuri, indică prezența *minerului de fier*, în direcția aceasta însă nu s'au făcut cercetări.

Industria și comerțul

Industrializarea acestei regiuni a fost neglijată intenționat. În prezent se nimicește și industria casnică a lemnului. Opincile de cauciuc au distrus tăbăcăritul. Se impune industrializarea și comercializarea fructelor și a produselor carierelor de piatră.

După inaugurarea politicii de maghlarizare forțată, ne face impresia că fosta stăpânire neglijă intenționat dezvoltarea industriei în această regiune, urmărind prin sădăcie înfrângerea Românilor din jud. Zărand. focar primejdios de revoluții naționale, care pentru această vină a și fost desființat la anul 1876, dela care dată se și începe apoi decăderea brumei de industrie ce existase până atunci.

Viața com. și ind. înainte de încorporarea la jud. Arad.

Încă prefectul ungar al jud. Zărand, Kozma Pavel, în opul său citat, ne amintește pe la 1846 despre *topitoarele de fier* dela Birtin și Vața (azi în jud. Hunedoara) precum și despre *doză uzine de fier*, instalate în Hălmagiu.

Vorbște despre o *fabrică de pielărit* a cărei constituire prin subscriere de acțiuni era în curs favorabil de încheiere prin anii premergători revoluției dela 1848, ale cărei evenimente, pare-ni-se l-au și zădărnicit înființarea.

Știm că pe la 1865 funcționa o *fabrică de parchet* în Zimbru (lângă Brusturesc), una de *plăci de mobile* în Hălmăgel, ferestru în Vărfuri (Ciuciu); ar pe valea Lazurilor, la Leuca se mai văd și astăzi fundamentele de piatră,

căzute în ruină, ale unui ferestru și ale *șteampurilor* pentru sfărmatul minerului.

Azi din toate acestea nu mai există nimic.

Cât privește viața comercială, pe acea vreme exista în Hălmagiu un *depozit central de sare* al erariului din care se aproviziona nu numai acest ținut ci și părțile de răsărit ale jud. Arad și ale Bihorului, distribuindu-se de aici anual câte 12 - 14 mii măji de sare.

Până la deschiderea liniei ferate atât sarea, cât și importul și exportul tuturor mărfurilor, se făcea cu căruțele și sute de familii trăiau din *cărdășe*.

O veche familie de *comercianți români* a fost aici familia *Moldovan*, care s'a susținut în cursul mai multor generații ca mari comercianți până în prezent.

Industria capitalistă în prezent.

În acest ținut industria capitalistă este reprezentată exclusiv prin *uzine forestiere volante, de caracter temporar*, organizate numai pentru exploatarea lemnului de foc, care după ce s'au năpustit cu toată vehemența tehnicii moderne asupra munților, desgolindu-i repede, acum își strâng boscârțiile, îndreptându-și sborul păsărilor de pradă asupra altor regiuni, condamnate de gradării de aci înainte.

Dela 1908 și până la finea anului 1927, au operat aici următoarele întreprinderi: Firmele Hőalgesz, Mahler și Klein B. Vilmos în Hălmăgel; Banca Croată, mai pe urmă Aradana și frații Spitz în Brusturi; Feller și Strelinger, mai pe urmă Banca Timișana în Aciua, și altele mai mărunte.

Dacă se luau în conziderare referințele locale — statul trebuia să impună capitalismului crearea unei industrii permanente, fie și mai modestă, dar adecvată nevoilor ținutului, care să asigure populației încontinuu ocaziune de lucru.

Este responsabilă Casa Pădurilor pentru exploatarea barbară a codrilor, nerespectându-se răgazul de regenerare stabilit în principiul revoluției, — sunt responsabili și guvernauții pentru că au admis acea campanie de exploatare numai a materialului brut.

Industria casnică a lemnului se nimicește.

Afară de cătunul Târnavița, unde toți locuitorii se ocupă cu *olăritul*, în comunele mai mari ca Lunșoara, Brusturi, Groși și (Aciua) Avram Iancu, — având și păduri mai întinse, — populația se ocupă cu pregătirea de *toporâști* (coade) de *coase*, de *sape*, *rupe de trăsuri*, *mături de mesteacăn*, pe care le valorează pe piețele și satele dela câmpie, întocmai ca moșii alpini ciuberele. Se mai transportează la câmpie tot pe căruțe și cărbuni de lemn.

Butnăritul și dogăritul au dispărut dintre îndeletnicirile industriei casnice de vreo 30 ani, odată cu dispariția pădurilor de stejar. Acum se nimicește și ceastălaltă ramură, pe isprăvite fiind și pădurile de fag.

Alături de industria casnică a lemnului, pentru care se găsește tot mai puțin material, ar trebui introdusă industria pietrăritului, cel puțin în localitățile, unde se oferă materialul brut la îndemână și în apropierea căii ferate.

Opincile de gumă, au distrus tăbăcăritul.

Încălțăminte, îndeosebi a bărbaților, este opinca tradițională, făcând să înflorească breasia puternică a tăbăcarilor. Femeile, copii, și mai puțin bărbații, mai ales în zilele de sărbătoare, purtau încă din vechime cizme „crisenești”, produs al unei industrii casnice din ținutul Vascăului.

Mai nou au început să poarte feciorii și bocanci. Dela 1923 încoace s'au introdus opincile de cauciuc, fabricate din pneumaticele uzate de automobil.

Un comerciant din Arad a introdus în această regiune mai întâi opincile de gumă, care pentru a putea obține ușurarea sarcinilor de import, a căutat și găsit protecția societății filantropice, „Cercul Gospodinelor”, din București. Numita societate a primit scutire de taxe vamale pentru importul cauciucului uzat, care favor a fost apoi cedat comerciantului în schimbul unei subvenții anuale.

Opincile de gumă au avantajul că sunt mult mai durabile și mai ieftine chiar, — sunt însă mai grele și — zice-se — neigienice. Țăranii le-au acceptat și tăbăcarii au falimentat rând pe rând, îngropându-se prin aceasta o veche și rentabilă industrie locală.

Tăbăcarii nu vor putea să susțină concurența cu acest articol exotic, mai ales atunci, când se bânuește că printre pneumaticele uzate, scutite de vamă, se mai introduc în mod clandestin, frustându-se statul, și pieșe nouă, mărind considerabil posibilitățile de profit ale importatorului.

Mori, dube, piue.

Există numai mori de apă pe pâraele de munte, de sistem vechiu, satisfăcând numai trebuințele locale. Pe lângă unele mori sunt instalate și *dube* în care se prepară postavul din tortul de lână, țesut în casă, precum și *piue* pentru storsul oleiului din semințe de cucurbătă.

Comerțul băștinașilor.

Comerțul intern se desfășoară în Hălmagiu, unde se ține târg foarte cercetat în fiecare săptămână. Sâmbăta, iar de patru ori pe ani bălăcuri vestite, mai ales pentru vite. Mai nou și-a câștigat drept de piață și Vărfurile.

Lipsiți de pretenții și îndestulându-se cu puțin, stând în această privință mai presus de orice concurență, s'a format dintre țăranii de aici o pătură de „*teujeri*”, mici comercianți de vite, cereale, dar mai ales de fructe pe care le adună pentru *fert juică*, pregătirea *magiunului*, ori valorizarea acestora în stare crudă. Îndeosebi *nucile* formează un important articol de export în străinătate.

Nu numai în favorul teujerilor cât mai vărtos în al producătorilor, această îndeletnicire trebuie încurajată, căci până la realizarea unei industrii moderne, acestora le revine sarcina industrializării și comercializării fructelor.

DEPOZITUL

FABRICEL de sobe de teracotă și mașini de gătit

.. P U C H E R ..

ARAD, Piața Avram Iancu 3.

Cele mai splendide sobe de teracotă și mașini de gătit din țară și din străinătate, reparații de ori ce fel, mutări dela un loc la altul, transformări, captușiri de perete din plăci de fayance se pot face prin prețurile cele mai reduse prin

soția lui MAURITIU STEIN

Rog onoratul public a-mi da tot concursul.

Cassa de Păstrare Civilă din Arad, Societate Anonimă.

B I L A N Ţ

Activ 31 Decembrie 1927 Pasiv

Cassa şi valute . . .	19,278 463		Capital social . . .		32,250 000
Depuneri la alte bănci	23 402 950	42,681 413	Fond de rezervă . . .	13,794 828	
Cambii	400,765 071		Fond de dub. 5000000		
Imprumuturi ipotecare	1,751 992		Dotăţiuni din		
Debitori	4,196 019		acest an L. 2000000	7 000 000	
Imprumuturi în C.-crt.	26,463 276	433,776 358	Fond de pensiuine .	2 061 238	*22,856 066
Fondul pt. garantarea			Premiul de 10% al		
scrisor. fonciare .		260.000	oblig. cu premiu .		33 920
Efecte		3,077 274	Imprumuturi cedate .		100.199
Continteres. la intr. ind.		14,716 776	Obilg. în circulaţie .		2,272.350
Imobile		708 509	Depuneri spre fructif.:		
Interese restante . .		355.780	în libele	370,788 401	
Invent. Centr. şi 25 suc.		1	în cont curent . .	30,517 297	401 305 698
			Cambii reesc. la B. Naţ.		4,800 000
			Cupoane neplătite .		741 602
			Chiria anticip. a casei		93 590
			Dobânzi şi comis. ant.		18,837 673
			Soldul profitului:		
			Report din a. 1926	242 321	
			Venit din anul 1927	12 042 692	12,285.013
		495 576 111	* Cu dot. din acest an Lei 24,856.066		495 576 111

Arad, la 12 Ianuarie 1928.

Ferdinand Weissenburger m. p.
director general.Hans Gantner m. p.
primecontabil cont. aut.

D I R E C Ţ I U N E A :

Schill, m. p. preşedinte, Adelmann, m. p. vicepreşedinte. Dr. Holló-Holzinger, m. p. Dr. Issekutz, m. p.
Mandl, m. p. Nattland, m. p. Angele, m. p. Dr. Buschmann, m. p. Buttinger, m. p. Darányi, m. p. Gantner, m. p.
Réthy, m. p. Seidner, m. p. Scherer, m. p. Winkler, m. p.

Comparând bilanţul de faţă cu registrele principale şi secundare l'am găsit în ordine.

Arad, la 17 Ianuarie 1928

C o m i t e t u l d e s u p r a v e g h e r e :

Iuliu Reinhart, m. p. preşedinte,
contabil autorizat.

Emil Kosztka, m. p.

Adam Minnich, m. p.

Iuliu Szántó, m. p.

Iosif Well, m. p.

No. 25—1928 Prim. Bărzava.

Publicaţiune.

Primăria comunei Bărzava publică licitaţiunea minuendă pe ziua de 27 Febr. 1928 oara 11 pentru furnizarea alor 88 m³ lemne de foc cal. I. de fag şi carpin, bine uscate, pentru încălzitul primăriei şi locuinţei notarului.

Licitaţia se va ţine cu oferte închise şi sigilate în conf. art. 72—83 din Legea Contabilităţii publice.

Primăria.

No. 40.

No. 32—928. Prim. com. Bocsig.

Publicaţiune.

Primăria comunei Bocsig ţine licitaţie publică în ziua de 25 Februarie 1928 la oara 11 a. m. pentru confecţionarea alor 3 buc. pantaloni de iarnă, 3 buc. vestoane; 3 buc. pantaloni şi 3 buc. vestoane de vară precum şi 3 perechi cişme, 3 perechi ghele şi 3 capele pentru uarzii comunali conform prescripţiilor în vigoare.

Licitaţia se va ţine prin oferte închise, notându-se pe plic „Oferta la No. 32—928” şi se va ţine în conformitate cu art. 72—83 din legea asupra Cont. publ.

Bocsig, la 16 Ianuarie 1928.

Horvat Luca m. p. Bodai m. p.
preş. com. int. notar.
No. 54.

Nr. 79—928.

Publicaţiune.

Primăria comunei Pecica aduce la cunoştinţă generală, că în 27 Febr. 1928 oara 10 a. m. se va da în arendă dreptul de păşunat a dolmel de sub pădure cu preţul de strigare 3000 Lei şi a dolmel de sub sat cu preţul de strigare 200 Lei pe anul 1928.

Licitaţia va fi verbală.

Licitaţia se va ţine în coformitate cu art. 72—83 din legea contabilităţii publice.

Pecica, la 11 Ianuarie 1928.

Primăria.

No. 36.

Nr. 2350/1927.

Judecătoria rurală Aradul-nou.

Publicaţiune de licitaţie.

Subsemnatul delegat Judecătoresc în baza §. 102 legii LX. din 1881 aduc la cunoştinţă că în cauza următorului Cassa de Păstrare Civilă Arad, repr. prin Dr. Francisc Neff, avocat în Aradul-nou pentru încasarea creanţei de 24600 Lei capitat şi acc. se va vînde prin licitaţie publică judiciară 4 Februarie 1928 ora 16 la faţa locului în Sagul mobilelor de casă şi unelte de agricultură preţuite în 10750 Lei şi sechestrate în baza deciziei Nr 2350/1927 2 a Judecătoriei rurale.

Aradul-nou, la 17 Ianuarie 1928.

Bugarlu m. p.

No. 55 grefier, delegat judecătoresc

INTRĂ IN

BANCA UNIVERSALA

Contra preţ de intrare Lei 1170, primeşti Lei 100 000

" " " " " 2340 " " 200 000

" " " " " 3510 " " 300 000

" " " " " 4680 " " 400 000

" " " " " 5850 " " 500 000

.: Mai frumos şi mai ieftin cadou ca acesta nu este. .:

Cere prospect! Direcţiunea circumscripţiei:

48

ARAD, Str. Bucur 18.

No. 35—928. Primăria com. Bocsig.

Publicaţiune.

Se publică spre cunoştinţă, că în ziua de 25 Februarie 1928 oarele 11 a. m. se va ţine licitaţie publică la aceasta primărie cu oferi închise şi sigilate pentru repararea trăsului comunale şi furnizarea de oleu pentru uns, necesar pe anul 1928 în conformitate cu dispoziţiunile Legii Contabilităţii publice Art. 72—83.

Informaţiunile se pot primi în oarele oficioase în biroul notarial.

Bocsig, la 5 Ianuarie 1928.

Horvat Luca m. p. Bodai m. p.
preş. com. int. notar.
No. 50.

No. 34 922. Prim. com. Bocsig.

Publicaţiune.

Pentru furnizarea petrolului necesar circa 400 klgr. precum şi lampene necesare la iluminatul Primăriei. Se publică licitaţie cu oferte închise şi sigilate, pe ziua de 25 Februarie 1928 la oarele 11 a. m. în conformitate cu dispoziţiunile Legii Contabilităţii publice.

Condiţiunile se pot vedea zilnic în biroul oficial în oarele oficioase.

Bocsig, la 16 Ianuarie 1928.

Horvat Luca m. p. Bodai m. p.
preş. com. int. notar.
No. 51.

No. 33—928. Prim. com. Bocsig.

Publicaţiune.

Se aduce la cunoştinţă generală, că în ziua de 25 Februarie 1928 oarele 11 a. m. se va ţine licitaţie publică reparaţiunile mărunte ce se vor fi din caz în caz în cursul anului 1928 la edificiile comunale, ca grajd, cocine, fântână, oborul comunei şi gardul la Primăria comunală.

Licitaţiunea se va ţine în conformitate cu dispoziţiunile Contabilităţii publice, iar informaţiile se pot primi zilnic în oarele oficioase în biroul notarial.

Bocsig, la 16 Ianuarie 1928.

Horvat Luca m. p. Bodai m. p.
preş. com. int. notar.
No. 52.

No. 31 928. Prim. com. Bocsig.

Publicaţiune.

Primărie comunală din Bocsig Jud. Arad ţine licitaţie publică pentru furnizarea alor 90 metri de pădure (150) lemne de foc necesare Primăriei şi notarului şi 70 metri lemne de foc pentru Şcoala Primară de Stat din Bocsig, bine uscate cal. I. carpen şi fag, transportate la gara Bocsig.

Vadiul de 10% după preţul oferi se va depune în numerar sau hârtie de valoare la caseria comunei.

La licitaţie se poate concura numai cu oferte închise şi sigilate, condiţiunile de licitaţie se pot vedea zilnic în biroul notarial din Bocsig, în oarele oficioase.

Licitaţiunea se va ţine în conformitate cu art. 73—83 din legea pentru contabilitatea publică.

Bocsig, la 16 Ianuarie 1928.

Horvat Luca m. p. Bodai m. p.
preş. com. int. notar.
No. 53.

Ca să vă faceți ghetе cu prețuri reduse. Ghetе noi pentru dame începând de la 500 lei în sus, Ghetе noi pentru bărbați începând de la 600 lei în sus. Pingelitul ghetelor bărbătești 100 lei, damelor 80 lei și pentru copii 40 lei. Repararea tocurilor la ghetе 20 lei. Reparații mai mici 10 lei. Pentru fie care lucrare garantez pentru 60 zile. Rog sprijinul onoratului public.

78 **Ilie Nadaski**
Piața Peștelui 19.

Convocare.

Prima Societate An. pentru Industria Oxigenului și altor gaze din Arad

o va ținea în ziua de 28 Ianuarie 1928 orele 6 după masă în sala de ședință a Băncii de Credit din Transilvania soc. an. Arad, Str. Gen. Berthelot 1

adunarea generală ordinară a VI-a

la care sunt invitați prin această d-nii acționari.

Bilanțul controlat de către comitetul de cenzori va fi afișat în biroul întreprinderii dela ziua de 18. lunel curente.

Ordinea de zi:

1. Raportul consiliului de administrație și a comitetului de cenzori, prezentarea socotelilor, bilanțului și contului de profit și pierdere pe anul de 1927, stabilirea bilanțului, onorarea comitetului de cenzori, deciderea referitor la întrebuintarea profitului realizat în anul 1927, acordarea descărcării.

2. Alegerea consiliului de administrație și a comitetului de cenzori.

3. Modificarea statutelor, art. 1.
Arad, la 10 Ianuarie 1928.

49 **Consiliul de administrație.**

No. 64—1928.

Primăria comunei Talpoș.

Publicațiune.

Primăria comunei Talpoș publică licitație publică cu oferte închise pe ziua de 1 Febr. 1928 oara 10 pentru dare în întreprindere zidirea unui local în oborul comunei pentru transcrierea biletelor de vite.

Licitațiunea se va ținea în biroul primăriei în ziua de mai sus în conf. cu art. 72—83 din L. C. P.

Condițiunile de licitație se pot vedea în oarele de serviciu în biroul notarial.

Oferanții deodată cu depunerea ofertei vor depune și un vadiu de 10% din suma oferită.

Talpoș la 10 Ianuarie 1928.
Lazar Ludovic **Marchiș**
primar notar
Nr. 41.

Nr. 65—1028.

Primăria comunei Talpoș.

Publicațiune.

Primăria comunei Talpoș ține licitație publică cu oferte închise la data de 1 Febr. 1928 în biroul notarial al comunei Talpoș confecționarea următoarelor haine necesare polițiștilor comunali pe anul 1928 2 rânduri de haine de iarnă, 2 rânduri de haine de vară, 2 capele, 2 perechi cisme și 2 perechi bocanci.

Licitațiunea se va ținea pe lângă respectarea art. 72—85 L. C. P. Condițiunile se pot vedea în biroul notarial.

Talpoș la 10 Ianuarie 1928.
Lazar Ludovic **Marchiș**
primar notar
No. 43.

No. 60/1928

Primăria comunei Talpoș

Publicațiune.

Pentru dare în arendă vama piațului a comunei Talpoș pe anul 1928 primăria comunei Talpoș publică licitație cu oferte închise și sigilate pe ziua de 1 Febr. 1928 oara 10 în biroul notarial conf. art. 72-85 al legii cont publice.

Odată cu ofertele se va depune și vadiu 10% din prețul oferit.

Ofertele se vor depune la primărie unde se poate vedea condițiunile de licitație.

Talpoș la 10 Ianuarie 1928

Lazar Ludovic **Marchiș**
primar notar
No. 47.

No. 61—1928

Primăria comunei Talpoș

Publicațiune.

Pentru dare în întreprinderea a cărăușiei comunale pe anul 1928 primăria comunei Talpoș publică licitațiune publică care se va ținea în ziua de 1 Februarie 1928 oarele 10 a. m. în biroul primăriei conf. art. 72-83 ale legii contabilității publice.

Condițiunile se pot vedea în cursul oarelor de serviciu în biroul notarial.

Talpoș la 10 Ianuarie 1928
Marchiș **Lazar Ludovic**
notar primar
No. 46

No. 62—1928.

Primăria comunei Talpoș.

Concurs.

Primăria comunei Talpoș publică concurs pentru îndeplinirea postului de secretar pe lângă retribuțiunile prevăzute în buget.

Cererile ajustate conf. art. 7 din Reg. statutului funcționarilor publici ni se vor înainta până la 25 Ianuarie 1928.

Talpoș la 10 Ianuarie 1928.

Lazar Ludovic **Marchiș**
primar notar
No. 45.

No. 38—929.

Primăria com. Vârșand.

Publicațiune.

Primăria comunei Vârșand, ține licitație publică orală pe ziua de 20 Februarie ora 9 a. m. în curtea primăriei pentru vinderea celor doi armăsari și un taur, selecționați.

Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiile L. C. P.

Vârșand la 11 Ian. 1928.

No. 37 Primăria.

Nr. 63—1928.

Primăria comunei Talpoș

Concurs.

Primăria comunei Talpoș publică concurs pentru îndeplinirea postului de casar comunal pe lângă retribuțiunile prevăzute în buget.

Cererile ajustate conf. art. 7 din R. g. statutului funcționarilor publici ni se vor înainta până la 25 Ianuarie 1928.

Talpoș la 10 Ianuarie 1928.

Marchiș **Lazar Ludovic**
notar primar
No. 42.

Pește proaspăt și sărat să capătă zilnic la DUȘAN BERAR, Piața Catedralei.

Nr. 592 — Cer sprijinul Onoratului public Românesc —

Nr. 66 1928.

Primăria comunei Talpoș

Publicațiune.

Primăria comunei Talpoș publică licitațiune publică cu oferte închise pe ziua de 1 Feb 1928 oara 10 pentru dare în întreprinderea repararea unui gard la locuința notarială.

Licitațiunea se va ținea în biroul primăriei în ziua de mai sus în Conf. cu art. 72-83 din L. C. P.

Condițiunile de licitație se pot vedea în oarele de serviciu în biroul notarial.

Oferanții deodată cu depunerea ofertei vor depune un vadiu de 10% din suma oferită.

Talpoș la 10 Ianuarie 1928
Lazar Ludovic **Marchiș**
primar notar
No. 44.

Nr. 18—928.

Primăria comunei Sfântul Paul.

Publicațiune.

Pentru vânzarea fânului comunal se va ținea licitație orală în ziua de 18 Februarie 1928 ora 10 a. m. în biroul Primăriei Sfântul Paul, în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Condițiunile de licitare se pot vedea în cursul orelor oficiale în biroul notarial Curtici.

Sfântul Paul, la 10 Ianuarie 1928.
Primăria comunală
No. 32.

Nr. 101—928.

Primăria comunei Curtici.

Publicațiune.

Licitațiunea fixată pentru ziua de 7 Ianuarie 1928 rămânând fără rezultat pentru vânzarea celor 4 tauri neapți pentru reproducție, se publică licitație nouă, care se va ținea în ziua de 30 Ianuarie 1928 ora 10 a. m. conform dispozițiunilor contabilității publice.

Condițiunile de licitație se pot vedea zilnic în cursul orelor oficiale în biroul primăriei Curtici.

Curtici, la 9 Ianuarie 1928.
Primăria comunală.
No. 33.

Nr. 16—928.

Primăria Bărzava.

Publicațiune.

Primăria Bărzava publică licitație publică pe ziua de 17 Februarie 1928 ora 11 pentru confecționarea hainelor de vară și de iarnă pe anul 1928 a polițistului și anume: 1. mantauă de iarnă; 1. veston de vară; 1. veston de iarnă; 1. pereche de pantaloni de vară; 1. pereche de pantaloni de iarnă; 1. chipiu; 1. căciulă de iarnă; 4. perechi de bocanci.

Licitația se va ținea în conformitate cu art. 72—83 din legea pentru contabilitatea publică.

Ofertele se vor înainta în plic închis și sigilat.

Condițiunile și caetul de sarcini se pot vedea în biroul primăriei în oarele oficiale.

Bărzava la 12 Ianuarie 1928.
Primăria.
No. 34.

Nr. 6—928

Prim. Bărzava.

Publicațiune.

Primăria comunei Bărzava aduce la cunoștință publică, că în ziua de 17 Febr. 1928 ora 11 se va ținea licitație publică pentru compactarea registrelor și cărților de lege și specialitate, asemenea pentru furnizarea hârtiei de scris și a rechizitelor de birou necesare pe anul 1928.

Licitația se va ținea în conformitate cu art. 72—83 din legea pentru contabilitatea publică.

Condițiunile și caetul de sarcini se pot vedea în biroul primăriei în oarele oficiale.

Bărzava la 12 Ianuarie 1928.
Primăria.
No. 35.

Judecătoria rurală Șiria.
No. G. 4250/2/1927.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul delegat judecătoresc aduc la cunoștință publică în senzul egii art. LX. din 1881. § 102. respective XLI. din 1908. § 10 cumcă lucrurile următoare ș. a. paturi, dulap, masă (granitura nouă) executate în Pâncota în favorul următorului Columbia Fabrică de oglinzi repr. prin adv. Dr. Rohan Dimitrie în potrivea urmăritului pentru încasarea capitalului de 4000 Lei și acces prețuite în 9500 Lei. se vor vinde prin licitație publică în ziua de 3 Februarie anul 1928. oara 3 p. m. în comuna Pâncota la casa urmăritului.

Intrucât mobilele sechestrate ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul art. XLI. din 1908 §. 20.

Șiria, la 11 Ianuarie 1928.
I. Cidky
delegat judecătoresc.
No. 39.

Judecătoria rurală Șiria.
N. G. 4237/2/1927.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul delegat judecătoresc aduc la cunoștință publică în senzul legii art. LX. din 1881 § 102. respective XLI. din 1908. și § 19 cumcă lucrurile următoare ș. a. dulap de prânzător și dulap de cărți executate în Pâncota în favorul următorului Columbia Fabrica de oglinzi repr. prin adv. Dr. Rohan Dimitrie împotriva urmăritului locuitor în comuna Pâncota pentru încasarea capitalului de 4000 Lei și acces prețuite în 13000 Lei se vor vinde prin licitație publică în ziua de 3 Februarie anul 1928 oara 3 p. m. în comuna Pâncota la casa urmăritului.

Intrucât mobilele sechestrate ar fi fost executate și de alții și aceștia și ar fi câștigat dreptul de acoperire licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul art. XLI. din 1908. § 20.

Șiria, la 11 Ianuarie 1928.
I. Cidky
delegat judecătoresc.
No. 38.

„Nădejdea“ Românilor din Iugoslavia

Cele 10 porunci ale Românilor din S. H. S.

„Nădejdea“, organul de luptă publicistică cinstită și curată, al Românilor din Iugoslavia, a intrat în al doilea an al existenței sale. Este un fapt care ne bucură, până la lacrimi. Partidul Român din regatul vecin și-a putut ridica un altar, de unde-și poate trambila drepturile sale de existență; a reușit să treacă peste patimile măruntelor omeniești, și să se ridice — în plină splendoare — pe creasta celei mai înalte concepții, cerând a se adăpa sufletește numai și numai la isvorul moșilor și strămoșilor lui! Acest partid ne poate fi drept înțeleaptă pildă; concepția lui curat națională și naționalistă, înlătură de dincolo de-o frontieră nevrută, afirmația bolnavicioasă a credinței în regionalism. Cele 10 porunci — trambilate de pe acest altar — în „Nădejdea“ anul II Nr. 1, ne înărește credința noastră, căci ele glăsuiesc:

1. Să nu crezi în streini, decât în Neamul tău Românesc, în sângele tău Românesc, în Conducătorii tăi Români, ca bine să vezi și să-ți poți câștiga drepturile tale.

2. Să nu-ți fie rușine a spune oriunde, oricând, în fața oricăruia, că ești Român, ca să nu rușinezi pe Domnul Dzeul tău, care te-a creat după asemănarea Lui.

3. Să fii apărător al Bisericii drept-măritoare ortodoxe Române, cu încredere în Mântuitorul nostru Isus Hristos.

4. Iubește limba mamei tale, mai presus de toate, ca viața românească în veci să nu piară.

5. Unde se nădănesc doi Români, cel puțin două vorbe bune

să se spună despre viața românească și despre purtătorii ei, ca puterea voastră să fie nemărginită.

6. Dați-vă copii voștri la școală ca să fie luminați, trimiteți-i la biserică, pentru a le păstra bunătațea sufletului; lăsați-le moștenire tot ce voi ați primit moștenire dela părinți.

7. Ingrijiți de sănătatea noastră; munciți să adăogați averile voastre, ca Neamul Românesc să rămână tot frumos, tot puternic și tot nebiruit.

8. Nu părăsiți moștenirea părinților voștri nu părăsiți vetrele voastre și acolo unde Dumnezeu v'a pus creșteți și vă înmulțiți, ca să împliniți voia Domnului.

9. Ridicați case culturale, monumente, biserici, organizați coruri, fanfare, biblioteci, cooperative — pentru ca să aduceți laudă neamului vostru, deci nouă și Dumnezeului vostru, al cărui suflet îl moșteniți.

10. Să nu lipsească nimenea dintre voi din Partidul Nației și fiecare să citească foaia lui, pentru ca mândria voastră să nu cunoască margini.

Repetăm deci: concepția acestui partid ne poate fi drept înțeleaptă pildă. Lăsăm în sarcina fiecărui celitor al nostru tălmăcirea înțelesului celor zece porunci de mai sus, ale românului din Iugoslavia, căci numai atunci când libertatea de nație îți este îngăduită, poți judeca limpede și nepărtimitor. Zicem aceasta de oarece prea marea noastră libertate, pare că ne-ar fi rădăcit drumurile adevărate românești.

Rep.

Din raiul bolșevic.

Au început să se ivească roadele binecuvântate ale domniei „tovarășilor“. Dihonia a intrat chiar în rândul celor de sus. Stalin pare a fi un dictator cu care nu poți glumi. Și-a luat-o în cap și basta. Să dai ordine de deportare a unor tovarăși ca Trotski, Rakovski, Radek și alții și să ai pretenția ca ele să fie întocmai executate, apoi asta nu e o glumă, e serios de tot. Opoziția bolșevică pare a fi câștigat teren, iar atacurile lor pare a fi lovit acolo unde trebuie, căci altfel nu se poate explica stăpânirea ordinilor de deportare. Și tocmai în Siberia, ca pe vremea răposăților tari atotputernici. Ce mi-e dictatura, roșie, albă sau altă culoare, tot dictatura rămâne. Să scapi cu viața de o dictatură țaristă și să debarci în cea roșie. Ironia soartei. Până acum n'avem informații exacte, deci într'adevăr s'au și executat ordinele, dar cele ce pe noi ne interesează e numai Soarta, cea interesantă.

Să schimbi reședințele pline de confort și onoruri din Moscova cu colibe dărăpănate de prin țățele necultivate și primitive din Siberia, Urali sau Baical, nu oferă în loc perspective liniștitoare. Sau să schimbi Paris, Londra, cu tovarășul R. Kowsky cu un cămăruș din veșnicul îngheț. Încă odată că se adevărește vechiul și înțe-

leptul proverb: Nimeni nu e profet în țara sa.

Încă o execuție în Sing-Sing.

Zilele trecute a fost executată în celebra închisoare americană, D-na Snyder, care cu ajutorul amantului a omorât pe soțul ei.

De altfel, o crimă ordinară, care fu tratată fără nici o considerație. A fost senzațional faptul că a fost executată o femeie. Până în ultimul moment blestema judecătorei, iară partenerul ei, citia biblia până fu așezat pe scaunul electric.

Au asistat numai 20 de ziaristi și 4 medici, cari să constate moartea. Cererea de grație, înaintată guvernatorului a fost respinsă. Acesta, om care își ia rolul în serios, nu s'a lăsat influențat de faptul că trimite morții o femeie, după cum nu s'a lăsat mișcat nici de protestele întregii lumi, când a fost vorba de executarea lui Sacco și Vanzetti, cunoscuții anarhiști italieni. În cazul D-nei Snyder, care a mărturisit crima, cel puțin nu era vorba de vre-o eroare judiciară, pe când în cazul anarhiștilor vina nu era complet clarificată. Dar prestigiul Justiției înainte de toate, și pe acesta știu Americanii să-l susțină.

Inconștiență?

Nu știm cum să numim eșirea atât de condamnată a confratelui nostru Românul. Deși n'am vrea să ne ocupăm atât de mult de el, totuși în coloana „Sfichiurilor“ cea mai potrivită discuțiilor similare, am relevat câteodată atât gogomăniile cât și exagerările pe cari le susținea.

De data asta însă nu putem să mai vorbim în aceeași coloană rezervată mai mult atacurilor inofensive. De data asta vorbește în noi revolta și disprețul fără de prostia și inconștiența ce sălășluiește în coloanele ziarului ce s'a dovedit un nevrednic continuator al „Românului“ de altă dată unde se purta o luptă loială și românească. Am relevat până acum gogomăniile dar acum denunțăm o inconștiență pe cât de gravă pe atât de condamnată.

Iată de ce e vorba:

În ultimul număr al numitului confrate, un oarecare „Conopan“ contează cu satisfacție cele petrecute într-o duminică recentă la Lipova unde, se zice că, d. primpretor Ionescu a adunat „printr'un sever ucaz...“ — lumea la biserică spre a asista la oficierea unui serviciu divin pentru comemorarea lui Ion I. C. Brăteanu.

S'au săvârșit asemenea servicii divine în toate bisericile româno-ortodoxe din țară, cu ocazia împlinirii a șase săptămâni dela trecerea marelui bărbat de stat la cele veșnice. Nu s'a găsit un singur ziar care să comenteze defavorabil acest prisos cuvenit memoriei celui dintâiu sfetnic al țării.

S'a găsit însă schimb „Românul“ care să socotească aceste prisosuri drept „un atentat“ și „slujbe religioase pentru suflet păcătos“...! Nu înseamnă oare aceste definiții mai mult decât o inconștiență? Noi credem că da! Cu atât mai vărtos cu cât același frate în același articol ne mai spune că „Țăranii furioși s'au urcat la clopote și nu au îngăduit să se mai tragă“.

Nouă nu ne vine a crede că țărani să fi ajuns într-o așa rădăcire. Dacă s'a întâmplat totuși apoi cazul în alte proporții și merită o altă comentare decât să fie interpretat cu satisfacție de cei cari nu-și dau seama de gestul nefast al acelor țărani. Eră de datorita celor cari au semnalat întâmplarea să înfiereze acțiunea necugetată a unor inconștienți. Căci ceea ce au făcut acei țărani a fost profanarea memoriei aceluia despre care un confrate tot opoziționist scrie: „I. I. C. Brătianu e un patrimoniu istoric al întregii țări“.

De aceea credem onorat confrate, că acestui titan al vieții politice i s'a cuvenit un serviciu religios și în Lipova. Chiar dacă acolo sălășluiește cea mai mare afecțiune severbocuiștă. Uu asemenea prilej numai partidul în a cărui slujbă ești, știe să-l profaneze utilizându-l în favorul propagandei pe care de atâția ani o face prin cele mai condamnabile mijloace.

Dar asta n'o puteți înțelege voi cari n'ați înțeles niciodată pulsul marilor evenimente cari

ne-au încercat neamul de un timp încoace.

Exemplul de la Lipova ar trebui într'adevăr să-l adânciți și să-l judecați și în loc de a vedea în el o perspectivă de revoluție când „să vedem sfinți și preasfinți cu bărbile flocăit“ să vedeți efectul propagandei noastre învrăjbitoare și meschime. „Asupra unui mormânt trebuie să te rogi; asupra unui leagăn trebuie să veghezi“ a spus Victor Hugo, marele poet francez. Voi de ce nu puteți înțelege acest adevăr? De ce nu v'ați putea ruga și voi în fața unui mormânt simbolic veghiând în același timp asupra leagănului în care mai zace țăranul nostru atât de tânăr politicește?

Voi ați otrăvit sufletele țărănilor cari au îndrăsnit să profaneze memoria bărbatului care a făcut mai mult în viață decât să „pertracteze“ în fiecare moment. În loc de a propovădui în propaganda voastră — un crez, o ideologie, un program util și... superior aceluia al guvernului, ați propovăduit ura și vrajba între frați. Și iată acum rodul muncii voastre!

Voi rânjiți cu satisfacție?

Noi deplângem rătăcirea voastră și a celor cari vă urmează!

Voi comentați cu o diabolică bucurie?

Noi înfierăm cu toată revolta care ne stăpânește în fața unei asemenea întâmplări!...

Noi v'am invita totuși să conțeniți rânjetul și satisfacția. Și v'am mai sfătuit să vă puneți aceeași întrebare pe care și-a pus-o C. Negri: „Ce ne lipsește ca să cîntărem un neam tare?“ Și să vă însușiți semnificativul răspuns pe care tot el îl dă: „Unirea noastră, unirea!“ Ori, nu sunteți de aceeași părere? Posibil!... Pentru voi întărirea neamului se va face nu printr-o unire sufletească ci prin venirea voastră la putere!

Dar asta numai voi o credeți! Ghirl.

Alegerea

consiliului comunal din Mișca

În ziua de 10 Ianuarie 1928 a avut loc alegerea consiliului comunal în frunza comună Mișca, în urma dizolvării consiliului vechi.

Această alegere este remarcată prin faptul că contralistul pucă de organizația partidului național-liberal a luptat cu toate mijloacele permise și nepermise și administrația comunală întrunchipată prin notariul comunal Pinter despre care se zice că a mers până acolo de a amenința chiar pe capul listei liberale pe primarul ales: vrednicul Teodor Toma.

Cu toate acestea și cu toate agitațiile și optirile neputincioase făcute pentru reușita listei țărăniște de către preotul de acolo Pinter Teodor, tata notarului, și de către avocatul din Chișineu Bustya Kornel-deplăsat la fața locului, lista partidului național-liberal a reușit o învingere glorioasă asupra țărăniștilor, cari cu tot sprijinul administrației locale a învins răzimați numai pe puterile proprii și pe credința ce o au în steagul partidului național-liberal.

corespondent

INFORMAȚIUNI

Tradiționalul B A L al „Reuniunii Femeilor Române din Arad” va avea loc la **29 Ianuarie** în sala „CRUCEA ALBA”. Doamnele și domnișoarele sunt rugate a se prezenta cu preferință în costum național. Balurile Reuniunii în toți anii au avut desăvârșită reușită, acest de acum neapărat iar va aduna la un loc întreaga elită românească.

Dl. Prefect I. Georgescu este plecat la București încă de Sâmbătă, 14 ianuarie a.c. pentru aranjarea mai multor chestiuni active urgente, tot cu această ocaziune se va interesa și de muncitorii din Arad care sunt lipsiți de lucru. Domnia-sa se va înapoia în Arad Duminecă sau Luni.

La adunarea generală ordinară ținută în ziua de 16 ianuarie 1928, a *Sindicatului viticol al județului Arad*, s'a ales noul comitet compus din: Dr. Sever Ispravnic Președinte, Dr. Virgil Bogdan, General Szabó Zoltán, Ioan Georgescu, Dr. Lazar Michi, Alexandru Quirini, Dr. Alex. Stoenescu, Carol Feszler, Victor Nasta, Arcadie Szikaly Ghioroc, Carol Matei Măderat, Director Dumitru Anastasiu.

În ziua de 18 ian. a. c. la Institutul obstetric din localitate s'a ținut primul curs, de deschidere, pentru surori de caritate.

La deschidere au fost de față dl. dr. Albu, directorul institutului, dl. dr. Spiru, dr. Knal și dr. Cucu.

Până în prezent s'au înscris la aceste cursuri următoarele Doamne și D-șore.

Doamna Botis, d-na Baroneasa Ardenzia Popp, d-na Colonel Lagier, d-na dir. Aurora Borel, d-na Matilda Stroescu, Venturia Colonel Riscuța, Elena Boșniac, d-na Colonel Pănescu, Maria Radu Pascu, Constanța Apostrolescu profesoară, Irina Popescu dir. șc. Ioana Memet, Vioara Ursu, Lucia Babescu, d-na Nasta președ. Ocr. sociale, Aurelia Călniceanu, Florica Popescu, Aurelia Păcășianu, Venturia dr. Moldovan, Augusta Coralor Robinescu, Victoria Popa, d-șoara Popa și d-șoara Georgina Roșca, d-șoara Roșca, d-șoara Aurora Lepa, și altele.

S'a mai înscris 260 eleve dela șc. superioară din Arad, în total numărul celor înscrise până în prezent se sală la 300.

Pe această cale societatea Națională a Crucii Roșii din Arad face apel la toate Doamnele și D-șoarele cu sentimente nobile să se înscrie la cursurile de surori de caritate.

Programul de predare este împărțit în două: practic și teoretic.

În comuna Nădab, Jud. Arad de vânzare foarte ieftin una casă cu 7 camere, podrum, grajd, curte cu grădină 800 caadrați — opt jugăre pământ în hotarul comunei preț fix 350.000 lei. Doritori se vor adresa proprietarului în comuna Nădab sub Nr. 12.

Marti 24 ianuarie va avea loc reprezentarea piesei originale „Omul cu măști” de Ciprian. Valerosul artist va juca rolul principal în piesa sa, care a făcut o serie necontestată la Teatrul Național din București. Publicul arădan va primi cum se cuvine pe acest talentat scriitor care e și fala artiștilor de la „Național”.

Abonați noștri care încă n'au achitat abonamentul sunt rugați a ne achita până la 1 ianuarie 1928, lei 206.—

Câți comunisti sunt în diferite țări, ne spune o interesantă statistică publicată în „La Nation”, de unde se poate vedea o diminuare a comunismului în diverse locuri. Astfel în Statele Unite din 25 de milioane de lucrători dintre cari cinci milioane înscrise în federația muncii, sunt numai zece mi de comunisti. În Anglia din 15 milioane de muncitori, dintre cari cinci milioane sunt înscrise în Trades-union, sunt 7500 de comunisti. În Germania din 20 milioane de lucrători sunt 4 milioane înscrise în Sindicate iar comunisti sunt 128.000. În Franța din 11 milioane lucrători sunt 66.000 comunisti.

Dar în Rusia, câți comunisti convinși sunt?

Administrația financiară Arad invită toate instituțiile bancare și societățile anonime de orice fel ca, conform legii vechi a timbrului, să plătească taxa de timbru 0,50% după salariul ridicat în lunele ianuar, Februar, Martie și Aprilie 1927 de angajații societăților lor menționate, și după tantiemele provenite din anul 1926, și ridicate în anul 1927, de membrii direcției și ai cenzorilor.

Aceste taxe trebuind a se achita până la 14 ianuarie 1928, conform articolului 89 punct VIII, din legea veche, deci sunt rugate societățile anonime pe acțiuni a achita aceste taxe la Caseria Ad-ției financiare imediat.

Cel ce nu se vor conforma acestor dispozițiuni vor cădea în contravențiune.

Se menționează că dela 1 Maiu 1927, intrând în vigoare noua lege a timbrului cel vizați se vor conforma dispozițiunilor legii nouă a timbrului cu privire la modalitățile taxei timbrului asupra chitanțelor.

Totodată societățile bancare după depozitele și depunerile ce le au, până la data de 30 ianuar 1928 sunt obligate să achite impozitul proporțional de 0,05%, respective 0,02%.

Aceste impozite se vor achita după acele depozite cari au depășit maximumul anterior taxat și numai după diferența depășită.

În caz de întârziere la plata acestui impozit se va aplica o amendă egală cu de 3 ori impozitul cuvenit.

p. Administrator financiar, (Indescifrabil)

Șef de secție, (Indescifrabil)

Disuri maghiare

— Eretinse constatări ale unui crainic rothermerian. —

Ziarele maghiare „Magyarság” și „Marosvidek” — ambele din 12 ianuarie a. c. — dau publicității un reportaj de-o semnificație serios bolnavicioasă! Iată despre ce este vorba: Se spune în aceste reportaje că, un crainic rothermerian fiind trimis într-o „inspecție” în România și Cehoslovacia ar fi constatat că proprietarii purespeji de pământuri — în ținuturile ardelen, ca și în cele cehoslovace, deslupite de Ungaria — se grăbesc să-și vândă la repezeală pământurile, fiind siguri că rezultatul în procesul optanților ar fi favorabil Ungariei. Acest avans unguresc, tocmai în plină vâlvă a recenței contrabande cu arma, este de-o naivitate curată... rothermeriană.

Cine va fi dl inspector ziarist Dudley Hathcote, care ar fi publicat naivitățile de mai sus în „Fortnightly Cevicov”, nu putem ști; deoarece ziarele maghiare nu-l înțitulează decât simplu „ziaristul englez Dudley Hathcote”.

Am uitat să mai spunem că inspectorul crainic mai face și alte constatări, mult mai avansate! Când va fi avut d-sa timpul să rezolve o atât de complicată chestiune, mărturisim că larăși nu știm nimic! — Dar, să-i dăm ascultare... proorocul spune: „Și în ceasul când Marile puteri ar aproba ținerea unui plebicist, pentru ti-

naturile ardelen și cele din Cehoslovacia, am avea ocazia să asistăm la un adevărat triumf al cauzei maghiare!”.

După cum vedem, dl „inspector” Dudley Hathcote este și-un temul prooroc, fapt care desigur că va inspira pe Unguri, să se gândească la un nou condei de aur... pentru proorocul cauzei ungare. Noi mai realști, ca'ntr-o deauna — le-am da un sfat, în acest chestie: decât un nou condei — fi el chiar de aur — proorocul să fi răsplătit prin introducerea lui... în interesări bănoase; nu importă dacă beneficiile îi vor fi achitate în monedă falsificată! Metoda falsificării este destigmatul național al Ungariei de azi și de toate zilele. Ne vine să credem că, chiar condeiul de aur de lordului Rothermere — este fabricat dintr-un aur nu tocmai veritabil...! dacă este, apoi și acela a fost introdus prin contrabandă, în Ungaria!

Domol, proorocule, cu atură răzile... Visu'ți n'o să prea fie de lungă durată. Te va trezi din vocea puternică și răspicată a dlui Titulescu, la Geneva — Asta ți-o garantăm. — Noi nu punem în circulație monede false! — an. —

O frumoasă reunire socială la Radna.

— Dela corespondentul nostru. —

Corpul didactic dela școala primară de stat din Radna dându-și seama de importanța șezătorilor culturale a organizat pe ziua de Duminecă, 1 ianuarie o *șezătoare culturală* de toată frumusețea, reușind să reunească pentru o seară neuitată întreaga societate românească din localitate. Spațioasa sală de spectacole a hotelului „Vulturul negru” a fost arhiplină. Lumea de intelectuali și țărani a răspuns cu multă însuflețire apelului corpului didactic.

Un program bogat, care a ținut în continuă animație auditorul, ne-a probat o exemplară asiduitate culturală a școalei noastre primare de stat. Punctele corale au fost la nivelul cricărora prestații similare din orașe. Remarcăm precisiunea pieselor „Românșul”, „Trăiască Regele”, „Ese luna”, cari puteau brava exigențele unui concurs de coruri. Meritul îl revine dlui conducător de cor, subrevizor școlar Gh. Ciocina.

Elevii primari Virgil Mladin, Traian Senchea, Mircea Antonescu, Gheorghe Lipovan au recitat poezioare potrivite alese, iar eleva de cl. II, primară L. G. Montani, a declamat cu o neobișnuită interpretare balada „Grula” de St. O. Iosif, răpind întreaga sală.

Punctele proenimente ale programului au fost realizate prin concursul tinerimii din localitate. Menționăm pe d. Gh. Ciudan în monologul „Iusurătilă” pentru naturalitatea și savoea interpretării unui tip de flăcău tomatice veșnic în căutarea însurătoarei. Foarte bine a fost d-șoara Maria Vigi în poezia „Floarea Florilor”. O mențiune laudabilă se cuvine dlui Gh. Surd, pentru dificilul dsale monolog „Clobanul la București”.

Piesa de teatru „Un mic viteaz” instruată dl insp. C. Sirca, jucată de membrii ai tinerimii române, precum și danțul național „Bătuta”, admirabil executată de zece flăcăi, conduși de

inimosul tânăr Ioan Dabu, a fost asemenea călduros aplaudată de asistență.

După festivalul acesta bogat a urmat joc.

Venitul acestei frumoase seri a fost destinat pentru ajutorarea elevilor săraci. Insuși rezultatul, material în sumă de 10.000 lei venit curat este cel mai însemnat din câte s'au obținut până aici.

Pentru buna organizare și pentru bună diriguire a șezătoarei aducem meritată recunoștință corpului didactic, dorindu-i multe succese de acest fel în câmpul atât de util al muncii extrașcolare.

Corespondent.

O inițiativă laudabilă.

La congresul notarilor din întreaga țară, ținut în ziua de 9 ianuarie în Arad, între altele, s'a luat laudabilă hotărâre de se stabili fuziunea în Asociația notarilor din Ardeal și Asociația notarilor din vechiul regat, Banat, Bucovina și Basarabia.

Fuziunea aceasta, oricât de târziu săvârșită este îmbucurătoare. Se precizează astfel la consfințirea și unificarea tuturor raporturilor de ordin administrativ din întreaga țară.

În mozul acesta vor trebui să dispară și urâtele graniți cari mai până nează în sufletele neînțelegătorilor ale celor cu judecata preastrămăntă.

Trebuie cu tot dinadinsul actul ca să s'avârșit cu 10 ani înainte. De acest lucru vom izbui să-l facem precedând așa cum a pro edat Asociația notarilor, înlăturând în întregime toate asperitățile și obstacolele cari mai persistă între frați de aceeași sânge credință.

E de datoria noastră a tuturor ne purificăm vocabularul eliminând cuvintele cari indică un „regățean, ardlean, basarabean etc.”.

Când ne vom considera cu toții o mână, vom reuși să conlucrăm la realizarea tuturor idealurilor cari trebuie să fie comune aceluiaș popor și mult despărțit de vitregia vremurilor.

Ghir.